

VEEL ÜKS...

Et alustada algusest, tuleb tagasi pöörduda 16. juulikuu päeva möödunud aastal, mil Sagadi-Metsanurga küla lähedal metsas avati pidulikult mälestussammas seitsmele rannaküladest pärit metsavennale. Need olid inimesed, kes varjasid ennast segaste aegade tõttu metsas. Ühegi inimese hingel mingit veretööd polnud, kuid tol ajal ei tähendanud see midagi.

9. juuli hommikul 1945 kella viie paiku korraldasid punaväelastest «vabastajad» rünnaku

metsavendade asupaigale. See päev polnud sugugi juhuslikult valitud, sest eelmisel öhtul peeti ühes punkris viibija sünnipäeva, millest ründajad olid teadlikud. Täit selgust pole siiani, kuid hr. Ants Laigu andmetel võisid ründajad vajaliku info saada Laviku veski möldri käest, kes toimetas eelmisel öhtul punkrisse puskarit. Hoolimata sellest, et metsavendi (üks naine ja kuus meest) tabati ootamatult ja kõik punkris viibijad hukkusid, sai tulevahetuse käigus surma ka piirajaid.

Meil on värskelt meeles N. Liidu kaitseministri Jazovi korraldus hävitada kõik «fašistidele» püstitatud mälestussambad.

Tagajärjeks oli sõjaväelaste korraldatud plahvatuste seeria Baltikumis ja Lääne-Ukrainas. Tundus nii, et nagu N. Liidus aastakümneid tavaks on olnud, piiridub seekordki kõik ühekordse kampaaniaga. Kuid ei.

Möödunud aasta detsembris keskel tundis Sergei Somov piirivalve eriosakonnast huvi Sagadi-Metsanurga küla metsas asuva mälestussamba vastu. Hr. Laigu küsimusele, kas on plaanis sambaga midagi ette võtta, vastas Sergei Somov eitavalt, kuid selliste meeste sõnade ja tegude suhe on tagasihoidlikult väljendudes kaheldava väärtusega. Tõepoolest, 13. jaanuari päeval kella 13 ja 14 vahel sam-

bast paari kilomeetri kaugusel jahti pidanud mehed kuulsid tugevat plahvatust. Järgmisel päeval sündmuspaigal käijaid ootas ees masendav pilt. Samba asupaigas haigutas auk, samba kivid olid lennanud kümnete meetrite kaugusele. Lähedal kasvavate puude koor oli pikalt maha koorunud.

Mõistagi oli sellegi ebainimliku aktsiooni korraldajatel üks eesmärk: provokatiivne lootus eesti rahva kannatuse katkemi- sele. Asjata. Kõigele vaatamata säilitame rahu.

Olav MÄE
V. JOOSTI fotod

